

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

ІІІ навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІІ навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

Сучасний етап розвитку медичної освіти вимагає від студентів та викладачів, які задіяні в освітньому процесі, здатності до постійного набуття нових та оновлення отриманих знань. Актуальною проблемою вітчизняної вищої медичної школи є зміна методів навчання відповідно до світових та європейських стандартів для того, щоб наш фахівець міг швидко орієнтуватися і пристосовуватися в соціумі, бути конкурентоспроможним. Застосування інноваційних методів навчання є одним з інструментів, який дозволяє змінити напрямок процесу навчання з орієнтації на викладача до орієнтації на студента, тобто сформувати студентоцентровані тенденції в освіті [1].

Проблеми розвитку й удосконалення вищої, зокрема й медичної системи в полі зору науковців різних галузей. У своїх працях вони досліджують спільні та відмінні риси у змісті національної системи освіти та провідних світових і європейських систем [2–5] тощо.

Вирішення проблем реформування галузі освіти дозволить визначити нові напрямки й шляхи втілення освітніх ідей, зокрема такої важливої ідеї, як розвиток студентоцентрованих тенденцій.

Мета даної статті – проаналізувати кроки викладачів кафедри медичної та біоорганічної хімії у зміні підходів до організації процесу навчання від традиційного до сучасного студентоцентрованого.

На нашу думку, для забезпечення студентоцентрованої спрямованості навчання необхідно, щоб головний суб'єкт цього процесу – студент – мав стійку мотивацію до оволодіння теоретичними знаннями й практичними навичками.

Хімічні дисципліни в медичному заклад вищої освіти (ЗВО) не є профільними. Проте вже на етапі створення програм навчальних дисциплін «Медична хімія» та «Біоорганічна хімія» в розділах «Мета та завдання дисципліни», «Компетентності та результати навчання» ми показуємо, що засвоєння цих знань на першому курсі забезпечить науковий підхід до вивчення нормальних і патологічних процесів в організмі та створить базу для вивчення медико-біологічних і клінічних дисциплін на старших курсах.

При проведенні лабораторно-практичних занять надзвичайно велику увагу приділяємо мотиваційній характеристиці кожної теми. Особливість цього етапу на занятті полягає в тому, що не викладач показує, як ті чи інші хімічні закономірності даної теми будуть застосовуватись для інтерпретації процесів життєдіяльності, а самі студенти формулюють ці положення.

У ході обговорення теоретичного матеріалу ми підбираємо і формулюємо завдання так, щоб кожний студент мав можливість проявити

свої комунікативні здібності, індивідуальний підхід до вирішення проблеми, проявив свої особистісні якості. Під час проведення цієї частини заняття основна роль належить студентам. Викладач втрачає функцію носія й транслятора знань. Він стає фасилітатором.

Застосування інтерактивних методів навчання передбачає реалізацію науково-дослідного принципу в освітній діяльності, що також має студентоцентричний характер. Цей принцип наші студенти реалізують в ході виконання лабораторних робіт, передбачених на кожному занятті. Виконуючи лабораторні дослідження студенти знову осмислюють теоретичний матеріал, пов'язують теорію й практику, набувають навичок аналізу отриманих результатів, вчаться робити висновки, критично мислити. Студент у цій роботі є центральною фігурою, викладач виконує роль коректора й куратора.

Одним з важливих елементів студентоцентрованого навчання є оцінювання [6]. Оцінювання дає уявлення про досягнення суб'єктів навчання, виявляє найпродуктивніші сторони освітнього процесу, забезпечує зворотній зв'язок студент-викладач та їх партнерство у навчальному процесі. Зворотний зв'язок у процесі вивчення наших дисциплін досягається шляхом формативного оцінювання. Результатом кожного заняття є комплексна оцінка, яка формується з урахуванням даних вхідного (початкового) та вихідного (кінцевого) контролю, співбесіди, набуття практичних навичок. Кожен студент має можливість обговорити з викладачем свої помилки та оцінку, що дає змогу студентам відслідкувати свої успіхи у навчанні та планувати напрямки подальшого вдосконалення. В межах вивчення навчальних дисциплін здійснюємо сумативне оцінювання у вигляді диференційованого заліку.

Формування студентоцентрованої моделі не можливе без доступу до навчальних ресурсів. Студенти першого курсу, які навчаються на кафедрі медичної та біоорганічної хімії, стовідсотково забезпечені як матеріалом на паперових носіях (сучасні підручники, посібники, навчально-методичні комплекси, методичні вказівки та ін.), так і інтерактивними комп'ютерними засобами інформації. На кафедрі працює кабінет для самостійної роботи студентів, де вони користуються ноутбуками та мають доступ до інтернету.

Таким чином, викладання хімічних дисциплін на кафедрі медичної та біоорганічної хімії підпорядковане створенню умов для втілення сучасних тенденцій в розвитку вищої медичної школи, а саме, до принципів студентоцентризму.

Коллектив кафедри у подальшому вбачає головне своє завдання у пошуку й розширенні запровадження нових інтерактивних технологій у навчальному процесі заради підвищення якості набуття знань студентами та створенні засад студентоцентрованого навчання.

Література:

1. Дубасенюк О. А. Розвиток вищої освіти: тенденції та перспективи / О.А. Дубасенюк // Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : матеріали Всеукраїнської конференції. – К. : ІОД НАПН України. – 2011. – С. 135–142.
2. Онищенко В.О. Інноваційний розвиток національної вищої освіти в умовах інтеграції до європейського освітнього простору [Електронний ресурс] / В.О. Онищенко. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>
3. Гуткевич С.О., Онищенко І.Г. Світовий освітній простір: тенденції та перспективи розвитку в умовах глобалізації: монографія / С.О. Гуткевич, І.Г. Онищенко. – К.: НТУ «КП», 2014. – 205 с.
4. Подковко Х.В. Інноваційні технології навчання в контексті компетентісного підходу в освіті / Х.В. Подковко // Медична освіта. – 2016. – №1. – С. 41–43
5. Остапюк Л.І. Досвід навчання студентів за європейською кредитно-трансферною системою в НМУ імені ОО Богомольця як основа для підвищення якості медичної освіти / Л. І. Остапюк, В. Ф. Москаленко, О. П. Яворовський // Медична освіта. – 2010. – №2. – С. 60–63
6. Скляр І. Д. Оцінювання у студентоцентричній моделі / Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2–3 берез. 2016 р.) – К. : КНЕУ, 2016 – С. 42–44.

*Сінайко В.М., Коровіна Л.Д., Радченко Т.М.
кафедра психіатрії, наркології,
медичної психології та соціальної роботи ХНМУ*

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФОРМА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Навчання у ЗВО завжди вимагало серйозного ставлення, довгострокової сумлінної праці від студентів. Процес вивчення нового матеріалу має форму класних та позакласних занять. Із урахуванням сучасних реалій – наявності великої кількості теоретичного матеріалу у відкритому доступі, практичні заняття вимагають певної модифікації. Ігрові технології є доволі зручним та цікавим способом опанування теоретичного матеріалу [2, 3, 4, 9].

Згідно з «конусом Дейла» (залежність освітніх результатів від контексту освіти) люди запам'ятовують 90% інформації шляхом театралізованого виступу, імітації реальної діяльності, виконання реальної дії. Це формує здатність аналізувати, розробляти, створювати та оцінювати нову інформацію чи нові навички [4, 9].

Паутіна О.І., Руда Н.Г.

**ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ
НА КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ХНМУ 156**

Перекрест М.І.

**ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ 158**

Плахотна О.М., Древаль Д.Т.

**ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДІАТРИЧНИХ СИМУЛЯТОРІВ
ДЛЯ ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ 160**

Погорелов В.М., Гуйда П.П., Телегіна Н.Д., Брек В.В., Маслова Є.П., Чернонос К.О.

**ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ
ТА ФОРМУВАННЯ ЇХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ 162**

Попова Л.Д., Наконечна О.А.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ
НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ 164**

Рогова А.В.

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ
«ОСНОВИ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЕТИКИ І МОРАЛІ» 167**

Сипливий В.О., Доценко В.В., Петренко Г.Д., Гузь А.Г., Грінченко С.В., Робак В.І.

**ДОСВІД ТА МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ
З УРАХУВАННЯМ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ 168**

Сирова Г.О., Петюніна В.М., Тюпова А.І.

СТУДЕНТ – В ЕПІЦЕНТРІ 173

Сінайко В.М., Коровіна Л.Д., Радченко Т.М.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФОРМА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ 175

Соловійова Є.Т.

**АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ 177**

Сорокіна І.В., Марковський В.Д., Калужина О.В.,

Галата Д.І., Плітень О.М., Омельченко О.А.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПАТОМОРФОЛОГІЯ» 179**

Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ
ОНКОЛОГІЧНОЇ НАСТОРОЖЕНОСТІ У МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ 182**

Старкова І.В.

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ –
ОСНОВА ЯКІСНОГО ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ З АКУШЕРСТВА 184**

Степаненко О.Ю., Кольцова Л.В.

**ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ РЕФЕРАТИВНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ В РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ
СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ НАВЧАННЯ:
ДОСВІД КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ 186**

Тимчук Н.Ф., Садовниченко Ю.О., М'ясоєдов В.В.

**ПРИРОДНИЧИЙ МУЗЕЙ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ХНМУ
ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО
НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ 188**